ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1992

Vyhlásené: 14.09.1992 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

439

PŘEDSEDNICTVO ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

vyhlašuje o působnosti pro Českou republiku úplné znění zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), se změnami a doplňky provedenými zákonem České národní rady č. 541/1991 Sb.

ZÁKON o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ
ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1
Úvodní ustanovení

Účelem tohoto zákona je stanovit zásady ochrany a hospodárného využívání nerostného bohatství, zejména při vyhledávání a průzkumu, otvírce, přípravě a dobývání ložisek nerostů, úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, jakož i bezpečnosti provozu a ochrany životního prostředí při těchto činnostech.

§ 2
Nerosty

(1) Za nerosty se podle tohoto zákona považují tuhé, kapalné a plynné části zemské kůry.

(2) Za nerosty se podle tohoto zákona nepovažují

a) vody s výjimkou mineralizovaných vod, z nichž se mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty,

b) přírodní léčivé vody a přírodní stolní minerální vody, i když se z nich mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty, dále léčivá bahna a ostatní produkty přírodních léčivých zdrojů,

c) rašelina,

d) bahno, písek, štěrk a valouny v korytech vodních toků, pokud neobsahují vyhrazené nerosty v dobyvatelném množství,

e) kulturní vrstva půdy, která je vegetačním prostředím rostlinstva.

§ 3
Rozdělení nerostů na vyhrazené a nevyhrazené

(1) Vyhrazené nerosty jsou

a) radioaktivní nerosty,

b) všechny druhy uhlí, ropy a hořlavého zemního plynu a bituminosní horniny,

c) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět kovy,

d) magnezit,

e) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět fosfor, síru a fluór nebo jejich sloučeniny,

f) kamenná sůl, draselné, borové, bromové a jodové soli,

g) tuha, baryt, azbest, slída, mastek, diatomit, sklářský a slévárenský písek, minerální barviva, bentonit,

h) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět prvky vzácných zemin a prvky s vlastnostmi polovodičů,

i) granit, granodiorit, diorit, gabro, diabas, hadec, dolomit a vápenec, pokud jsou blokově dobyvatelné a leštitelné, a travertin,

j) technicky využitelné krystaly nerostů a drahé kameny,

k) halloyzit, kaolin, keramické a žáruvzdorné jíly a jílovce, sádrovec, anhydrit, živce, perlit a zeolit,

l) křemen, křemenec, vápenec, dolomit, slín, čedič, znělec, trachyt, pokud tyto nerosty jsou vhodné k chemicko-technologickému zpracování nebo zpracování tavením,

m) mineralizované vody, z nichž se mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty,

n) technicky využitelné přírodní plyny, pokud nepatří mezi plyny uvedené pod písmenem b).

(2) Ostatní nerosty jsou nerosty nevyhrazené.

(3) V pochybnostech, zda některý nerost je nerostem vyhrazeným nebo nevyhrazeným, rozhodne ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky.

§ 4
Ložisko nerostů

Ložiskem nerostů podle tohoto zákona (dále jen „ložisko“) je přírodní nahromadění nerostů, jakož i základka v hlubinném dole, opuštěný odval, výsypka nebo odkaliště, které vznikly hornickou činností[1]) a obsahují nerosty.

§ 5
Nerostné bohatství

(1) Nerostné bohatství podle tohoto zákona tvoří ložiska vyhrazených nerostů (dále jen „výhradní ložiska“).

(2) Nerostné bohatství na území České republiky je ve vlastnictví České republiky.

§ 5a
Organizace

Právnické a fyzické osoby, které v rámci podnikatelské činnosti[2]) při splnění podmínek stanovených právními předpisy vykonávají vyhledávání, průzkum nebo dobývání výhradních ložisek nebo jinou hornickou činnosti, se považují za organizace podle tohoto zákona.

§ 6
Výhradní ložisko

(1) Zjistí-li se vyhrazený nerost v množství a jakosti, které umožňují důvodně očekávat jeho nahromadění, vydá ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky osvědčení o výhradním ložisku.

(2) Osvědčení o výhradním ložisku zašle ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky ministerstvu životního prostředí České republiky, obvodnímu báňskému úřadu, orgánu územního plánování, stavebnímu úřadu a organizaci, pro níž bylo provedeno vyhledávání nebo průzkum výhradního ložiska.[3])

§ 7
Ložisko nevyhrazených nerostů

Ložisko nevyhrazeného nerostu je součástí pozemku.

ČÁST DRUHÁ
POVINNOSTI ORGANIZACE PŘI VYUŽÍVANÍ VÝHRADNÍHO LOŽISKA

§ 8

Jestliže nebude výhradní ložisko po ukončení vyhledávání a průzkumu dobýváno, zabezpečí jeho ochranu a evidenci právnická osoba, kterou tím pověří ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky (§ 17 odst. 2).

§ 9

zrušen

§ 10

Organizace je povinna

a) navrhnout stanovení, změnu, popřípadě zrušení chráněného ložiskového území,

b) vést důlně měřickou a geologickou dokumentaci,

c) evidovat stav zásob výhradního ložiska a jeho změny,

d) řešit včas střety zájmů při stanovení dobývacího prostoru a při plánované otvírce, přípravě a dobývání výhradního ložiska, především s cílem omezit nepříznivé vlivy na životní prostředí,

e) navrhnout stanovení, změnu, popřípadě zrušení dobývacího prostoru,

f) evidovat výrubnost a znečištění při dobývání výhradního ložiska a dosahované výsledky při úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním,

g) pečovat o ochranu výhradního ložiska,

h) plnit další povinnosti stanovené tímto zákonem a jinými obecně závaznými právními předpisy.

ČÁST TŘETÍ
LOŽISKOVÝ PRŮZKUM A HOSPODÁŘENÍ SE ZÁSOBAMI VÝHRADNÍCH LOŽISEK

§ 11
Vyhledávání a průzkum výhradních ložisek

(1) Vyhledávání a průzkum výhradních ložisek mohou provádět organizace v území, rozsahu a době stanovené v povolení vydaném podle zvláštních předpisů.[3])

(2) Při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek jsou organizace povinny z hlediska ochrany a hospodárného využití nerostného bohatství

a) ověřovat výhradní ložisko tak, aby se zjistily a vyhodnotily všechny využitelné nerosty ložiska a jejich úžitkové složky,

b) ověřovat vývoj a úložní poměry výhradního ložiska tak, aby se výstavba dolů a lomů, otvírka, příprava a dobývání výhradního ložiska mohly projektovat a uskutečňovat podle zásad báňské technologie a aby se zabezpečilo racionální využití zásob výhradního ložiska,

c) používat takové metody a postupy, aby nedošlo k znemožnění nebo ztížení využití výhradního ložiska nebo jeho části a k neodůvodněným ztrátám zásob výhradního ložiska,

d) zjistit skutečnosti potřebné k posouzení možných vlivů využívání výhradního ložiska na jiná ložiska, vody a jiné přírodní zdroje, na životní prostředí a na další zákonem chráněné obecné zájmy,

e) při přerušení vyhledávání nebo průzkumu provést opatření, aby se nezmařila důlní díla a neztížilo provádění dalšího průzkumu a využití výhradního ložiska.

(3) Organizace je oprávněna nakládat s nerosty získanými při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek v rozsahu a za podmínek stanovených v povolení vydaném podle zvláštních předpisů.[3])

(4) Organizace, které se stanovilo území pro vyhledávání a průzkum výhradního ložiska, platí roční úhradu z tohoto území podle zvláštních předpisů.[3])

(5) Provádění geologických prací upravují zvláštní předpisy.[3])

(6) Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky a s Českým báňským úřadem podrobněji stanoví obecně závazným právním předpisem postup při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek z hlediska ochrany a hospodárného využití nerostného bohatství.

§ 12
Oznamování přírodního nahromadění vyhrazeného nerostu

Kdo zjistí mimo povolené vyhledávání (§ 11) přírodní nahromadění vyhrazeného nerostu, je povinen to bezodkladně oznámit ministerstvu pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky.

§ 13
Zásoby výhradního ložiska a podmínky jeho využitelnosti

(1) Zásoby výhradního ložiska jsou zjištěné a ověřené množství vyhrazených nerostů ložiska nebo jeho části, odpovídající podmínkám využitelnosti, bez ohledu na ztráty při jeho dobývání.

(2) Podkladem pro výpočet zásob výhradního ložiska jsou podmínky využitelnosti zásob. Podmínky využitelnosti zásob jsou souborem ukazatelů množství, jakosti nerostů, geologických,

báňsko-technických, ekologických a jiných ukazatelů, podle nichž se posuzuje vhodnost zásob výhradních ložisek k využití.

§ 14
Klasifikace zásob výhradních ložisek, posuzování a schvalování výpočtu zásob výhradních ložisek

(1) Výsledky vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska se vyhodnocují. Součástí vyhodnocení je výpočet zásob, který zabezpečuje organizace.

(2) Zásoby výhradního ložiska se ve výpočtech zásob klasifikují

a) podle stupně prozkoumanosti výhradního ložiska a znalosti jeho úložních poměrů nebo jeho části, jakosti a technologických vlastností nerostů a báňsko-technických podmínek na zásoby vyhledané a zásoby prozkoumané. Obsahuje-li výhradní ložisko několik užitkových složek, klasifikují se jejich zásoby podle dosaženého stupně jejich prozkoumanosti a znalosti,

b) podle podmínek využitelnosti na zásoby bilanční, které jsou využitelné v současnosti a vyhovují stávajícím technických a ekonomickým podmínkám využití výhradního ložiska, a zásoby nebilanční, které jsou v současnosti nevyužitelné, protože nevyhovují stávajícím technickým a ekonomickým podmínkám využití, ale jsou podle předpokladu využitelné v budoucnosti s ohledem na očekávaný technický a ekonomický vývoj,

c) podle přípustnosti k dobývání, která je podmíněna technologií dobývání, bezpečností provozu a stanovenými ochrannými pilíři, na volné a vázané. vázané zásoby jsou zásoby v ochranných pilířích povrchových a podzemních staveb, zařízení a důlních děl, jakož i v pilířích stanovených k zajištění bezpečnosti provozu a ochrany právem chráněných zájmů. Ostatní zásoby jsou zásoby volné.

Ve výpočtu zásob, který je součástí návrhu na povolení hornické činnosti (§ 24 odst. 1) uvede organizace zásoby, které plánuje k vytěžení (dále jen „vytěžitelné zásoby“). Vytěžitelné zásoby jsou bilanční zásoby zmenšené o hodnotu předpokládaných ťažebních ztrát souvisejících se zvolenou technologií dobývání nebo s vlivem přírodních podmínek.

(3) Výpočet zásob výhradního ložiska a jeho posouzení zabezpečuje organizace. Výpočet zásob výhradního ložiska s posouzením odesílá organizace ministerstvu pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky a obvodnímu báňskému úřadu.

(4) Klasifikaci zásob a postup při výpočtu zásob výhradních ložisek a náležitosti výpočtu podrobněji upraví ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 14a
Odpis zásob výhradních ložisek

(1) Odpisem zásob výhradních ložisek se rozumí jejich vynětí z evidence zásob nebo jejich převod ze zásob bilančních do zásob nebilančních.

(2) Zásoby výhradního ložiska je možno odepsat

a) z důvodů zvlášť složitých báňsko-technických, bezpečnostních nebo geologických poměrů souvisejících s přírodními podmínkami nebo vzniklých nepředvídanými událostmi,

b) jde-li o zásoby částí výhradního ložiska, jejichž vydobytí není hospodářsky účelné,

c) jde-li o zásoby, jejichž dobývání by ohrozilo zákonem chráněné obecné zájmy, zejména ochranu životního prostředí a význam ochrany převyšuje zájem na vydobytí těchto zásob.

(3) Nebilanční zásoby výhradního ložiska je možno odepsat, není-li předpoklad jejich využití ani v budoucnosti.

(4) Za důvod odpisu zásob výhradního ložiska se nepovažují změny ve stavu zásob způsobené

a) doplněním a zpřesněním dosavadních znalostí a vývoji ložiska a jeho zásob průzkumem a novými poznatky zjištěnými otvírkou, přípravou a dobýváním; prokazují se geologickou dokumentací (§ 39),

b) vydobytím zásob; prokazují se geologickou dokumentací a evidencí těžby,

c) těžebními ztrátami, které zahrnují nevydobyté zásoby v dobývané části ložiska a nejsou odepsány, a nerostné suroviny vyvezené s hlušinou na odval nebo na výsypku; prokazují se geologickou dokumentací a evidencí těžby,

d) přehodnocením zásob podle nových podmínek využitelnosti, novým schváleným výpočtem zásob nebo vázáním, popřípadě uvolněním zásob; prokazují se stanovením nových podmínek využitelnosti s příslušným přehodnocením zásob nebo schválením nového výpočtu zásob, popřípadě rozhodnutím o vázání nebo uvolnění zásob,

e) odevzdáním nebo převzetím ložiska; prokazují se dokladem o předání výhradního ložiska nebo jeho části.

§ 14b
Návrh na odpis zásob výhradního ložiska

(1) Zjistí-li organizace při zpracování dokumentace stavby dolu nebo lomu, plánu otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska, plánu zajištění důlních děl a lomů nebo likvidace hlavních důlních děl a lomů,[4]) jakož i při jejich realizací, že není možné nebo účelné vytěžit zásoby z důvodů uvedených v § 14a odst. 2, podá návrh na jejich odpis.

(2) Návrh na odpis zásob výhradního ložiska podávají rovněž příslušné orgány státní správy na úseku životního prostředí. Úplnost návrhu na odpis zásob výhradního ložiska zajistí organizace.

(3) Návrh na odpis zásob výhradního ložiska obsahuje

a) název a sídlo organizace,

b) množství bilančních a nebilančních zásob navržených k odpisu podle bloků zásob a kategorií, jejich kvalitativní charakteristiky a návrh, zda mají být vyjmuty z evidence zásob nebo zda bilanční zásoby mají být převedeny do zásob nebilančních,

c) důvody, pro které se zásoby navrhují k odpisu,

d) mapy a řezy s přehledně vyznačenými částmi ložiska, v nichž se navrhuje odpis zásob, a to ve čtyřech vyhotoveních,

e) další grafické a písemné doklady o ložisku a zásobách navržených k odpisu, potřebné k podrobnějšímu zdůvodnění návrhu,

f) stanovisko obvodního báňského úřadu a územních orgánů ministerstva životního prostředí České republiky.

§ 14c
Rozhodnutí o odpisu zásob výhradního ložiska

(1) O návrhu na odpis zásob výhradního ložiska rozhoduje v období vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky se souhlasem ministerstva životního prostředí České republiky se souhlasem ministerstva životního prostředí České republiky; v období projektování výstavby dolů a lomů a při dobývání výhradního ložiska

rozhoduje o odpisu ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky po projednání s Českým báňským úřadem.

(2) O návrhu na odpis malého množství zásob výhradního ložiska rozhoduje obvodní báňský úřad. Malým množstvím zásob se rozumí množství zásob nepřesahující v kalendářním roce celkově 5 % plánované roční těžby na ložisku, nejvýše však v jednotlivém případě 100 000 t nebo 50 000 m^3 a u zemního plynu 500 000 m^3.

(3) Rozhodnutí o odpisu zásob výhradního ložiska obsahuje

a) množství odepisovaných zásob, jejich místní určení a stručné zdůvodnění odpisu,

b) rozhodnutí, zda se odepisované zásoby vyjímají z evidence zásob nebo zda se převádějí z bilančních zásob do zásob nebilančních,

c) opatření k ochraně zásob převáděných z bilančních zásob do zásob nebilančních, s ohledem na možnost jejich pozdějšího využití.

(4) O návrhu na odpis zásob výhradního ložiska rozhodnou orgány uvedené v odstavcích 1 a 2 do jednoho měsíce ode dne předložení návrhu.

(5) Rozhodnutí o odpisu zásob výhradního ložiska s jedním vyhotovením dokladů uvedených v § 14b zašle ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky navrhovateli a obvodnímu báňskému úřadu; rozhodnutí o odpisu malého množství zásob odešle obvodní báňský úřad též ministerstvu pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky. Schválený odpis zásob výhradního ložiska vyznačí navrhovatel v důlně měřické a geologické dokumentaci.

(6) Organizace, která navrhne odpis zásob výhradního ložiska, nesmí likvidovat technická zařízení potřebná k vydobytí zásob navržených k odpisu a zrušit k nim přístup, dokud neobdržela rozhodnutí o odpisu, s výjimkou případů, kdy to vyžaduje bezpečnost provozu a ochrana zdraví při práci.

ČÁST ČTVRTÁ
OCHRANA NEROSTNÉHO BOHATSTVÍ

§ 15
Zabezpečení ochrany nerostného bohatství při územně plánovací činnosti

(1) K včasnému zabezpečení ochrany nerostného bohatství jsou orgány územního plánování[5]) a zpracovatelé územně plánovací dokumentace povinni při územně plánovací činnosti vycházet z podkladů o zjištěných a předpokládaných výhradních ložiskách poskytovaných jim ministerstvem pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky a ministerstvem životního prostředí České republiky, při tom postupují podle zvláštních předpisů[3]) a jsou povinni navrhovat řešení, které je z hlediska ochrany a využití nerostného bohatství a dalších zákonem chráněných obecných zájmů nejvýhodnější.

(2) Návrhy územně plánovací dokumentace velkých územních celků, sídelních útvarů a zón se už v období zpracování konceptů řešení projednají s ministerstvem životního prostředí České republiky, ministerstvem pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky a s obvodním báňským úřadem. Tyto návrhy musí být před schválením dohodnuty podle zvláštních předpisů.[6])

§ 16
Chráněné ložiskové území

(1) Ochrana výhradního ložiska proti znemožnění nebo ztížení jeho dobývání se zajišťuje stanovením chráněného ložiskového území.

(2) Chráněné ložiskové území zahrnuje území, na kterém stavby a zařízení, které nesouvisí s dobýváním výhradního ložiska, by mohly znemožnit nebo ztížit dobývání výhradního ložiska.

(3) Pro ložisko vyhrazeného nerostu se stanoví chráněné ložiskové území v období vyhledávání nebo průzkumu po vydání osvědčení o výhradním ložisku (§ 6).

§ 17
Stanovení chráněného ložiskového území

(1) Chráněné ložiskové území stanoví ministerstvo životního prostředí České republiky rozhodnutím vydaným v součinnosti s ministerstvem pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky, obvodním báňským úřadem a po dohodě s orgánem územního plánování a stavebním úřadem.

(2) Řízení o stanovení chráněného ložiskového území se zahájí na návrh organizace, nebo z podnětu orgánu státní správy. Návrh se doloží osvědčením o výhradním ložisku a návrhem hranic chráněného ložiskového území.

(3) Účastníkem řízení o stanovení chráněného ložiskového území je navrhovatel. Zahájení řízení oznámí ministerstvo životního prostředí České republiky dotčeným orgánům státní správy, orgánu územního plánování a stavebnímu úřadu. Ministerstvo životního prostředí České republiky nařídí ústní jednání spojené podle potřeby s místním šetřením a současně upozorní, že stanoviska uvedených orgánů státní správy a připomínky a návrhy účastníka se mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak ministerstvo životního prostředí České republiky k nim nemusí přihlédnout. Jestliže některý z uvedených orgánů státní správy potřebuje na řádně posouzení delší čas, ministerstvo životního prostředí České republiky na jeho žádost stanovenou lhůtu před jejím uplynutím přiměřeně prodlouží.

(4) V řízení o stanovení chráněného ložiskového území posoudí ministerstvo životného prostředí České republiky návrh a podklady z hlediska požadavků na ochranu výhradního ložiska, zabezpečí stanoviska orgánů státní správy uvedených v odstavci 3 a posoudí připomínky a návrhy účastníka.

(5) Hranice chráněného ložiskového území se vyznačí v územně plánovací dokumentaci.

(6) Ministerstvo životního prostřední České republiky zruší chráněné ložiskové území, jestliže pominuly důvody ochrany výhradního ložiska.

(7) Ustanovení odstavců 1 až 5 platí přiměřeně i pro změnu a zrušení chráněného ložiskového území.

(8) Podrobnosti o stanovení, změně a zrušení chráněného ložiskového území a jeho evidenci stanoví obecně závazným právním předpisem ministerstvo životního prostředí České republiky.

§ 18
Omezení některých činností v chráněném ložiskovém území

(1) V zájmu ochrany nerostného bohatství se nesmí v chráněném ložiskovém území zřizovat stavby a zařízení, které nesouvisí s dobýváním výhradního ložiska, pokud k tomu nebyl dán souhlas podle tohoto zákona.

(2) Jestliže je nezbytné v celospolečenském zájmu umístit stavbu nebo zařízení nesouvisící s dobýváním výhradního ložiska v chráněném ložiskovém území, je třeba dbát, aby se narušilo co nejméně využití nerostného bohatství. Znemožnit nebo ztížit dobývání výhradních ložisek nerostů uvedených v § 3 odst. 1 písm. a) až d) je možno jen ve zvlášť odůvodněných případech, jde-li o

mimořádně důležitou stavbu nebo zařízení nebo bude-li stavbou nebo zařízením ztíženo nebo znemožněno dobývání jen malého množství zásob výhradního ložiska.

§ 19
Povolování staveb a zařízení v chráněném ložiskovém území

(1) Povolení staveb a zařízení v chráněném ložiskovém území, které nesouvisí s dobýváním, může vydat příslušný orgán podle zvláštních předpisů[7]) jen se souhlasem ministerstva životního prostředí České republiky, vydaným po projednání s obvodním báňským úřadem.

(2) Souhlas ministerstva životního prostředí České republiky podle odstavce 1 si vyžádá orgán příslušný pro povolování staveb a zařízení.Žádost o povolení stavby a zařízení musí žadatel doložit vyjádřením organizace spolu s návrhem podmínek ochrany výhradního ložiska.

ČÁST PÁTÁ

zrušena

ČÁST ŠESTÁ
VÝSTAVBA DOLŮ A LOMŮ

§ 23
Projektování, výstavba a rekonstrukce dolů a lomů

(1) Na projektování, výstavbu, popřípadě rekonstrukci dolů a lomů včetně výsypek, odvalů a odkališť se vztahují obecné předpisy o investiční výstavbě, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Dokumentace staveb uvedených v odstavci 1 musí kromě náležitostí stanovených obecnými předpisy zajišťovat

a) hospodárné využívání výhradních ložisek,

b) optimální rozmístění povrchových a podzemních zařízení, staveb a důlních děl a použití nejvhodnějších dobývacích metod,

c) ukládání a uchovávání vydobytých a dočasně nevyužívaných nerostů a ukládání odpadů (výsypky, odvaly a odkaliště),

d) ochranu před zničením nebo znehodnocením zásob sousedních výhradních ložisek,

e) bezpečnost provozu a bezpečnost a ochranu zdraví při práci, zajištění důlních děl, větrání, čerpání a odvádění důlních vod, ochranu proti výbuchům, průvalům, požárům a otřesům, jakož i proti průtržím hornin, uhlí a plynů,

f) omezení nepříznivých vlivů na životní prostředí,

g) komplexní řešení území ovlivněného hornickou činností, zvláště pak řešení vztahů k jiným národohospodářským odvětvím, vlastníkům nemovitostí a zákonem chráněným obecným zájmům,[8]) a to nejen z hlediska přímých následků připravované investiční výstavby, nýbrž i z hlediska následků spojených s využitím výhradního ložiska, uvedením objektů a zařízení, za které bude nutno plánovat náhradu,

h) upřesňování zásob výhradního ložiska potřebným průzkumem.

(3) Důlní díla a důlní stavby pod povrchem povoluje orgán státní báňské správy republiky.

(4) Orgán státní báňské správy republiky povoluje též důlní stavby sloužící otvírce, přípravě nebo dobývání výhradního ložiska v lomech a skrývkách v hranicích vymezených čárou skutečně provedené skrývky nebo prováděné těžby, případně na území vystaveném přímým účinkům těžby, pokud nebyla provedena rekultivace pozemku.

(5) Důlní díla a stavby uvedené v odstavcích 3 a 4 povoluje orgán státní báňské správy republiky zpravidla v rámci povolování otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska.[4])

(6) Povolování staveb skladů výbušnin a jejich užívání upravují zvláštní předpisy.[9])

ČÁST SEDMÁ
DOBÝVÁNÍ VÝHRADNÍCH LOŽISEK

§ 24
Oprávnění k dobývání výhradního ložiska

(1) Oprávnění organizace k dobývání výhradního ložiska vzniká stanovením dobývacího prostoru. Zahájit dobývání výhradního ložiska ve stanoveném dobývacím prostoru může však organizace až po vydání povolení obvodním báňským úřadem.[4])

(2) K podání návrhu na stanovení dobývacího prostoru musí mít organizace předchozí souhlas ministerstva pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky. Předchozí souhlas může ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky vázat na splnění podmínek vztahujících se k tvorbě jednotné surovinové politiky České republiky. Tyto podmínky se uvedou v rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru.

(3) Přednost při získání předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru má organizace, pro níž byl proveden průzkum výhradního ložiska nebo která se na průzkumu výhradního ložiska finančně podílela. Tento přednostní nárok může uplatnit organizace nejdříve po schválení výpočtu zásob výhradního ložiska (§ 14 odst. 3), nejpozději však do jednoho roku od ukončení platnosti povolení geologických prací pro vyhledávání a průzkum výhradního ložiska, a to u ministerstva pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky.

(4) V ostatních případech ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky rozhodne u udělení předchozího souhlasu na základě výsledku posouzení návrhů mezi dvěma nebo více uchazeči o stanovení dobývacího prostoru, a to s přihlédnutím, který návrh zaručuje lepší využití výhradního ložiska a ochranu zákonem chráněných obecných zájmů.

(5) Organizace je oprávněna nakládat s vydobytými nerosty v rozsahu a za podmínek stanovených v rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru.

(6) Pokud organizace, které vzniklo oprávnění k dobývání výhradního ložiska podle odstavce 1, nepožádá do tří let od doby vzniku tohoto oprávnění obvodní báňský úřad o povolení hornické činnosti, může obvodní báňský úřad rozhodnout, že se organizaci oprávnění odnímá.

§ 25
Dobývací prostor

(1) Dobývací prostor se stanoví na základě výsledků průzkumu ložiska podle rozsahu, uložení, tvaru a mocnosti výhradního ložiska se zřetelem na jeho zásoby a úložní poměry tak, aby ložisko mohlo být hospodárně vydobyto. Při stanovení dobývacího prostoru se vychází ze stanoveného chráněného ložiskového území a musí se přihlédnout i k dobývání sousedních ložisek a k vlivu dobývání.

(2) Dobývací prostor může zahrnovat jedno nebo více výhradních ložisek nebo, je-li to vzhledem k rozsahu ložiska účelné, jen část výhradního ložiska.

(3) Dobývací prostor se stanoví pro dobývání výhradního ložiska určitého nerostu nebo skupiny nerostů. Současně se stanoví, které nerosty výhradního ložiska budou dočasně ukládány. Je-li

oddělené dobývání jiného nerostu nebo skupiny nerostů jinou organizací hospodárnější, stanoví se pro jejich dobývání zvláštní dobývací prostor.

§ 26
Hranice dobývacího prostoru

(1) Hranice dobývacího prostoru na povrchu se stanoví uzavřeným geometrickým obrazcem s přímými stranami, jehož vrcholy se určují souřadnicemi, udanými v platném souřadnicovém systému. Jeho prostorové hranice pod povrchem se zpravidla stanoví svislými rovinami, které procházejí povrchovými hranicemi. Výjimečně se tyto prostorové hranice mohou stanovit podle přirozených hranic. Dobývací prostor může být vymezen i hloubkově.

(2) Obvodní báňský úřad může nařídit, aby hranice dobývacího prostoru byly vyznačeny pozemními značkami na povrchu, popřípadě i v důlních dílech, zejména je-li potřeba v zákonem chráněném obecném zájmu nebo z hlediska chráněných zájmů vlastníků (správců, uživatelůnemovitostí, které leží v hranicích dobývacího prostoru, anebo z hlediska zájmů organizací, jejichž dobývací prostory sousedí.

(3) Hranice stanoveného dobývacího prostoru vyznačí orgán územního plánování v územně plánovací dokumentaci.[6])

§ 27
Stanovení, změny a zrušení dobývacího prostoru

(1) Dobývací prostor a jeho změny stanoví obvodní báňský úřad v součinnosti s dotčenými orgány státní správy, zejména v dohodě s orgány životného prostředí a s orgánem územního plánování a stavebním úřadem.

(2) Při stanovení zvláštního dobývacího prostoru (§ 25 odst. 3) musí být návrh na jeho stanovení doložen vyjádřením organizace, pro kterou již byl dobývací prostor stanoven. Pokud je to z hlediska hospodárného využívání, ekologických vlivů a bezpečnosti provozu nutné, stanoví obvodní báňský úřad nezbytná opatření, zejména pořadí a způsob vydobytí výhradních ložisek.

(3) V rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru se uvede též termín započetí dobývání výhradního ložiska. Platnost rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru není časově omezena, pokud v rozhodnutí není stanoveno jinak.

(4) Obvodní báňský úřad může za podmínek podle odstavce 1 na návrh organizace nebo i z vlastního podnětu dobývací prostor změnit, jsou-li pro to závažné důvody z hlediska právem chráněného obecného zájmu.

(5) Jestliže se návrh na stanovení nebo změnu dobývacího prostoru dotýká zájmů chráněných podle zvláštních předpisů,[8]) projedná organizace, která má výhradní ložisko dobývat, podmínky stanovení dobývacího prostoru s orgány a fyzickými a právnickými osobami, jimž přísluší ochrana těchto zájmů, v souladu s těmito předpisy. Tyto orgány, fyzické a právnické osoby jsou povinny své připomínky, požadavky a stanoviska uplatnit do jednoho měsíce u organizace, která o stanovení nebo změnu dobývacího prostoru požádala.

(6) Stanovení a změna dobývacího prostoru je i rozhodnutím o využití území v rozsahu jeho vymezení na povrchu.[10])

(7) Organizace může smluvně převést dobývací prostor na jinou organizaci po předchozím souhlasu obvodního báňského úřadu; ustanovení § 24 odst. 6 o tříleté lhůtě pro požádání o povolení hornické činnosti zde platí obdobně. Převedení dobývacího prostoru, doložené stejnopisem smlouvy, oznámí převádějící organizace obvodnímu báňskému úřadu.

(8) Obvodní báňský úřad za podmínek podle odstavce 1 dobývací prostor na návrh organizace nebo z vlastního podnětu zruší, jestliže dobývání výhradního ložiska skončilo nebo bylo trvale zastaveno.

(9) Podrobnosti o návrzích dobývacích prostorů a o postupu při jejich stanovení, změnách, zrušení a evidenci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 28
Řízení o stanovení, změnách a zrušení dobývacího prostoru

(1) Řízení o stanovení, změnách a zrušení dobývacího prostoru (dále jen „řízení o stanovení dobývacího prostoru“) se zahajuje na návrh organizace nebo z podnětu obvodního báňského úřadu.Návrh se doloží

a) rozhodnutím o stanovení chráněného ložiskového území,

b) předchozím souhlasem ministerstva pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky vydaným podle § 24 odst. 2,

c) dokladem, že organizace může provádět hornickou činnost,

d) doklady o dokumentací stanovenou prováděcími předpisy k tomuto zákonu, popřípadě zvláštními předpisy.[8]) Obvodní báňský úřad může stanovit, že se k návrhu přiloží další nezbytné doklady pro spolehlivé posouzení návrhu, především z hlediska ochrany a hospodárného využití výhradního ložiska, důsledků jeho dobývání, jakož i z hlediska dopadu na právem chráněné obecné zájmy,

e) seznamem fyzických a právnických osob, které přicházejí v úvahu jako účastníci řízení a jsou navrhovateli známy.

(2) Účastníky řízení o stanovení dobývacího prostoru jsou navrhovatel, fyzické a právnické osoby, jejichž vlastnická práva a jiná práva k pozemkům nebo stavbám mohou být rozhodnutím o stanovení dobývacího prostoru přímo dotčena, obec, v jejímž územním obvodu se dobývací prostor nachází, a obce, jejichž územní obvody mohou být stanovením dobývacího prostoru dotčeny.

(3) Obvodní báňský úřad oznámí zahájení řízení o stanovení dobývacího prostoru dotčeným orgánům státní správy a všem známým účastníkům řízení nejpozději sedm dní před ústním jednáním a nařídí ústní jednání spojené zpravidla s místním šetřením. Současně upozorní účastníky, že své připomínky a návrhy mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak k nim nemusí být přihlédnuto. Orgány, které s k návrhu na stanovení dobývacího prostoru vyjadřovaly podle zvláštních předpisů,[8]) se již k řízení nepřizvou.

(4) Dotčené orgány státní správy oznámí svá stanoviska ve lhůtě, kterou určí obvodní báňský úřad a která nesmí být kratší než 15 dní, jinak k nim nemusí být přihlédnuto. Jestliže některý z orgánů státní správy potřebuje na řádné posouzení návrhu delší čas, obvodní báňský úřad na jeho žádost stanovenou lhůtu před jejím uplynutím přiměřeně prodlouží.

(5) Zahájení řízení o stanovení dobývacího prostoru, jestliže se týká rozsáhlého území, oznámí obvodní báňský úřad účastníkům řízení veřejnou vyhláškou nejméně 15 dní před ústním jednáním. Zahájení řízení oznámí obvodní báňský úřad veřejnou vyhláškou i v případě, že mu účastníci řízení nejsou známi. Při oznámení zahájení řízení veřejnou vyhláškou se postupuje obdobně jako při územním řízení podle zvláštních předpisů.[11])

(6) Obvodní báňský úřad v řízení o stanovení dobývacího prostoru posoudí návrh především z hlediska ochrany a využití nerostného bohatství a jeho důsledků; přitom posoudí, zda je návrh v souladu s rozhodnutím o stanovení chráněného ložiskového území a zda vyhovuje všeobecným

technickým požadavkům pro výstavbu dolů nebo lomů a požadavkům, které stanoví zvláštní předpisy.[8])

(7) Obvodní báňský úřad v řízení o stanovení dobývacího prostoru zabezpečí stanoviska dotčených orgánů státní správy a posoudí připomínky a návrhy účastníků.

(8) V rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru vymezí obvodní báňský úřad dobývací prostor a stanoví podmínky, kterými se zabezpečí zákonem chráněné obecné zájmy v území, a rozhodne o námitkách účastníků řízení.

(9) Obvodní báňský úřad může zahájit řízení o stanovení dobývacího prostoru i v případě, že nejsou k dispozici všechny doklady a dokumentace podle odstavce 1 písm. d) a e). Současně stanoví organizací lhůtu pro doplnění návrhu. Jestliže návrh nebyl doplněn ve stanovené lhůtě, obvodní báňský úřad řízení o stanovení dobývacího prostoru zastaví.

§ 29
Evidence

(1) Evidenci osvědčení o výhradním ložisku vede ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky.

(2) Evidenci chráněných ložiskových území vede ministerstvo životního prostředí České republiky.

(3) Evidenci dobývacích prostorů a jejich změn vede obvodní báňský úřad v knihách dobývacích prostorů. Souhrnnou evidenci dobývacích prostorů vede Český báňský úřad.

(4) Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky vede souhrnnou evidenci zásob výhradních ložisek a podle této evidence vede bilanci zásob nerostných surovin České republiky.

(5) Orgány uvedené v odstavcích 1 až 4 umožní nahlížet do evidence, popřípadě poskytnou z této evidence potřebné informace nebo výpisy fyzickým a právnickým osobám, které prokáží, že je potřebují k plnění svých povinností nebo k uplatnění a ochraně svých práv. Nedotčeny zůstávají předpisy o ochraně státního, hospodářského a služebního tajemství.[12])

(6) Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky upraví podrobněji vedení evidence zásob výhradního ložisek obecně závazným právním předpisem.

§ 30
Hospodárné využívání výhradních ložisek

(1) Výhradní ložiska se musí využívat hospodárné. Hospodárným využíváním výhradních ložisek se rozumí jejich dobývání a úprava a zušlechťování vydobytých nerostů podle zásad uvedených v odstavci 2 s přihlédnutím k současným technickým a ekonomickým podmínkám; přitom musí být dodrženy zásady báňské technologie, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu[13]) a vyloučeny neodůvodněné nepříznivé vlivy na pracovní a životní prostředí.

(2) Při využívání výhradních ložisek je nutno zejména

a) vydobýt zásoby výhradních ložisek včetně průvodních nerostů co nejúplněji s co nejmenšími ztrátami a znečištěním; dobývání zaměřené výhradně na bohaté části ložiska není dovoleno,

b) řádně využít vydobyté nerosty při jejich úpravě a zušlechťování prováděných v souvislosti s jejich dobýváním,

c) vhodně ukládat průvodní nerosty současně dobývané, avšak dočasně nevyužívané a vést jejich evidenci,

d) vhodným způsobem ukládat skrývkové hmoty a hlušiny a podle možnosti je účelně využívat.

(3) Je-li z hlediska úložních poměrů ložiska, hospodárnosti nebo bezpečnosti provozu a technických a provozních poměrů organizace účelné, aby část ložiska v jejím dobývacím prostoru vydobyla jiná organizace, nebo je-li třeba, aby si organizace zřídila důlní dílo v dobývacím prostoru jiné organizace, dohodnou se o tom obě organizace.

(4) Organizace může, přispěje-li to k hospodárnějšímu a bezpečnějšímu vydobytí výhradního ložiska a připouští-li to její vlastní provoz, dovolit jiné organizaci společné užívání svých důlních děl a zařízení.

(5) Je-li některý z postupů podle odstavců 3 a 4 z hlediska bezpečnosti provozu nezbytně nutný, nařídí ho obvodní báňský úřad.

(6) Dobývání výhradního ložiska nesmí být zastaveno, aniž bylo zajištěno, že pozdější jeho dobývání bude technicky možné a hospodářsky účelné a bezpečné, leč by zastavení dobývání vyžadoval důležitý zákonem chráněný obecný zájem, především bezpečnost života nebo ochrana zdraví lidí.

(7) Podrobnosti o hospodárném využívání výhradních ložisek stanoví obecně závazným právním předpisem Český báňský úřad.

§ 31
Povinnosti a oprávnění organizace při dobývání výhradních ložisek

(1) Organizace je povinna dobývat výhradní ložisko v dobývacím prostoru, který jí byl stanoven.

(2) Bude-li při dobývání v dobývacím prostoru zjištěno ložisko jiného vyhrazeného nerostu, než pro který byl stanoven dobývací prostor, je organizace povinna oznámit to neprodleně ministerstvu pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky a obvodnímu báňskému úřadu. Bude-li průzkumem ložiska ověřeno, že zjištěné ložisko lze dobývat a že jeho dobývání jinou organizací by nebylo hospodárné, může obvodní báňský úřad organizaci uložit povinnost dobývat i toto výhradní ložisko (§ 27). V případech, kdy dobývání tohoto výhradního ložiska by nebylo hospodárné, je organizace povinna učinit pro nově zjištěné ložisko přiměřená opatření k jeho ochraně.

(3) K upřesnění znalostí o množství a kvalitě zásob, o geologických a báňsko-technických podmínkách dobývání je organizace povinna v průběhu dobývání zabezpečit v nezbytném předstihu v hranicích svého dobývacího prostoru další průzkum ložiska. Na tento průzkum se vztahují obdobně ustanovení § 11.

(4) Pro účely dobývání výhradního ložiska je organizace oprávněna

a) zřizovat v hranicích dobývacího prostoru, a pokud je to nutné i mimo něj, stavby a provozní zařízení, které jsou potřebné pro otvírku, přípravu a dobývání výhradního ložiska a pro úpravu nebo zušlechťování nerostů prováděné v souvislosti s jejich dobýváním a pro dopravu všech potřebných zařízení a hmot,

b) nabývat pro plnění úkolů stanovených tímto zákonem nemovitostí nebo práv k nemovitostem a rozhodnutím o vyvlastnění, popřípadě zřízením užívacího práva; o vyvlastňovacím řízení platí zvláštní předpisy.[14])

(5) Organizace je povinna zajistit sanaci všech pozemků dotčených těžbou. Sanace pozemků uvolněných v průběhu dobývání se provádí podle plánu otvírky, přípravy a dobývání (§ 32). Za sanaci se považuje odstranění škod na krajině komplexní úpravou území a územních struktur.

(6) K zajištění činností podle odstavce 5 je organizace povinna vytvářet rezervu finančních prostředků. Výše rezervy vytvářené na vrub nákladů musí odpovídat potřebám sanace pozemků dotčených dobýváním.

§ 32
Plány otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek a plány zajištění a likvidace hlavních důlních děl a lomů

(1) Organizace, jíž vzniklo oprávnění k dobývání výhradních ložisek, je povinna vypracovat plány otvírky, přípravy a dobývání těchto ložisek.

(2) Plány otvírky, přípravy a dobývání musí zajišťovat dostatečný předstih otvírky a přípravy výhradního ložiska před dobýváním a jeho hospodárné a plynulé dobývání při použití vhodných dobývacích metod a zajištění bezpečnosti provozu.

(3) Jestliže by otvírkou, přípravou a dobýváním byl ohrožen provoz nebo využití výhradního ložiska v dobývacím prostoru jiné organizace, stanoví obvodní báňský úřad nezbytná opatření, zejména pořadí a způsob vydobytí výhradních ložisek.

(4) Před zastavením provozu v hlavních důlních dílech nebo v lomech je organizace povinna vypracovat plány jejich zajištění nebo likvidace.

(5) Podrobnosti o plánech otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek a o plánech zajištění a likvidace hlavních důlních děl a lomů stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 32a
Úhrady

(1) Organizace je povinna zaplatit na účet příslušného obvodního báňského úřadu[15]) roční úhradu z dobývacího prostoru ve výši 10 000 Kčs za každý i započatý km^2 plochy dobývacího prostoru ve vymezení na povrchu. U malých dobývacích prostorů do 2 hektarů činí roční úhrada 2 000 Kčs. Tuto úhradu převede obvodní báňský úřad obci, na jejímž území se dobývací prostor nachází. Je-li dobývací prostor umístěn na území více obcí, rozdělí obvodní báňský úřad příjem podle poměru částí dobývacího prostoru na území jednotlivých obcí.

(2) Organizace je povinna zaplatit na účet příslušného obvodního báňského úřadu roční úhradu z vydobytých vyhrazených nerostů nebo vyhrazených nerostů po jejich úpravě a zušlechtění, provedeném v souvislosti s jejich dobýváním (dále je „vydobyté nerosty“). Úhrada činí nejvýše 10 % z tržní ceny vydobytých nerostů. Rozhodná je průměrná tržní cena v roce, ve kterém byly vyhrazené nerosty vydobyty. Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem financí České republiky stanoví pro nerosty, u nichž není známa tržní cena, základ pro vyměření úhrady z vydobytých nerostů.

(3) Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s Českým báňským úřadem, s ministerstvem životního prostředí České republiky a v součinnosti s dotčenými orgány státní správy a se souhlasem obcí, jejichž území jsou dotčena, může v odůvodněných případech, zejména na podporu hornické činnosti a v zájmu využívání nerostného bohatství, na žádost organizace snížit úhradu z vydobytých nerostů, popřípadě i povolit osvobození do této úhrady.

(4) Z výnosu úhrady podle odstavce 2 převede obvodní báňský úřad 50 % do státního rozpočtu České republiky[16]) a 50 % do rozpočtu obce, na jejímž území se dobývací prostor nachází. Je-li

dobývací prostor umístěn na území více obcí, rozdělí obvodní báňský úřad příjem podle podílu těžby, který připadá na území jednotlivých obcí v příslušném roce.

(5) Povinnost úhrad podle odstavců 1 a 2 začíná kalendářním rokem následujícím po roce, ve kterém byl dobývací prostor stanoven. Povinnost úhrady podle odstavce 1 končí zrušením dobývacího prostoru.

(6) Jestliže organizace nezaplatí úhradu podle odstavců 1 a 2 nebo ji neuhradí ve stanovené výši, je povinna zaplatit za každý den prodlení penále ve výši 0,1 % z nedoplatku příslušné částky. Organizaci, která úhrady nezaplatí ani v přiměřené náhradní lhůtě, kterou stanoví obvodní báňský úřad, může obvodní báňský úřad oprávnění k dobývání výhradního ložiska odejmout. V takovém případě zabezpečí ochranu a evidenci výhradního ložiska právnická osoba, kterou tím pověří ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky.

(7) Úhrady podle odstavců 1 a 2 včetně případného penále podle odstavce 7 vypočte organizace, které vzniklo oprávnění k dobývání výhradního ložiska (§ 24 odst. 1).

(8) Placení úhrad podle odstavců 1 a 2 a penále podle odstavce 7 kontrolují obvodní báňské úřady. Tím nejsou dotčena práva kontrolních orgánů podle zvláštních předpisů.

(9) Výši úhrady podle odstavce 2 pro jednotlivé druhy výdobytých nerostů a podrobnosti o placení úhrad podle odstavců 1 a 2 včetně případného penále a o jejich odvádění do státního rozpočtu České republiky a do rozpočtu obcí, o rozdělení příjmu z úhrad podle odstavců 4 a 5, o podmínkách případného snížení úhrady z vydobytých nerostů nebo osvobození od ní a o vyhotovování a uchovávání příslušných dokladů stanoví obecně závazným právním předpisem ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem financí České republiky a s Českým báňským úřadem.

§ 33
Řešení střetů zájmů

(1) Jestliže jsou využitím výhradního ložiska ohroženy objekty a zájmy chráněné podle zvláštních předpisů,[8]) objekty a zájmy fyzických nebo právnických osob, jsou organizace, orgány a fyzické a právnické osoby, jimž přísluší ochrana těchto objektů a zájmů, povinny ve vzájemné součinnosti řešit tyto střety zájmů a navrhnout postup, který umožní využití výhradního ložiska a zabezpečení nezbytné ochrany uvedených objektů a zájmů.

(2) Organizace je povinna před zařazením příslušných prací do plánu otvírky, přípravy a dobývání dohodnout se s orgány a fyzickými a právnickými osobami, kterým přísluší ochrana objektů a zájmů podle odstavce 1, o tom, zda ohrožený objekt nebo zájem se má chránit, v jakém rozsahu, popřípadě po jakou dobu a dohodu předložit okresnímu úřadu k zaujetí stanoviska. Dohoda je platná, jestliže okresní úřad do jednoho měsíce od jejího předložení nevyjádří s dohodou nesouhlas. Povinnost uzavřít dohodu se nevztahuje na případy,kdy střety zájmů byly vyřešeny při stanovení chráněného ložiskového území, dobývacího prostoru, popřípadě při projektování, výstavbě nebo rekonstrukci dolu a lomu a jestliže postup při jejich řešení stanoví zvláštními předpisy.[8])

(3) Nedošlo-li k dohodě podle odstavce 2 nebo jestliže okresní úřad nesouhlasí s dohodou, rozhodne o řešení střetů zájmů ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky a Českým báňským úřadem v součinnosti s ostatními dotčenými ústředními orgány státní správy, a to s přihlédnutím ke stanovisku okresního úřadu.

(4) Nedojde-li k dohodě mezi organizací a fyzickými nebo právnickými osobami, které jsou vlastníky dotčených pozemků a nemovitostí a převažuje-li veřejný zájem na využití výhradního

ložiska nad oprávněným zájmem vlastníka pozemků a jiných nemovitostí, postupuje se podle § 31 odst. 4.

(5) Organizace, která žádá o povolení otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska, je povinna doložit obvodnímu báňskému úřadu, že střety zájmů byly vyřešeny.

(6) Ochranná opatření, která musí být provedena na stavbách a zařízeních nesouvisejících s dobýváním výhradního ložiska, nařídí příslušný stavební úřad v dohodě s obvodním báňským úřadem vlastníku dotčených staveb a zařízení jako nezbytnou úpravu.[17]) Jde-li o stavby a zařízení, která byla vybudována před stanovením dobývacího prostoru, uskuteční se ochranná opatření na náklad organizace.

(7) Ustanovení odstavců 1 až 6 se vztahují obdobně i na zařazení příslušných prací do plánu zajištění důlních děl a lomů nebo do plánu likvidace hlavních důlních děl a lomů.

ČÁST OSMÁ
JINÉ ZÁSAHY DO ZEMSKÉ KŮRY

§ 34
Zvláštní zásahy do zemské kůry

(1) Zvláštními zásahy do zemské kůry se podle tohoto zákona rozumí zřizování, provoz, zajištění a likvidace zařízení pro

a) uskladňování plynů nebo kapalin v přírodních horninových strukturách a v podzemních prostorech (podzemní zásobníky plynů a kapalin),

b) ukládání radioaktivních a jiných odpadů v podzemních prostorech,[18])

c) průmyslové využívání tepelné energie zemské kůry s výjimkou tepelné energie vody vyvedené na povrch.

(2) Na zvláštní zásahy do zemské kůry včetně vyhledávání a průzkumu prováděného pro tyto účely se vztahují přiměřeně ustanovení § 11, 16, 17, 18, 23, 32, 33 a § 36 až 39.

(3) Podzemní prostory, které vzniknou zvláštními zásahy do zemské kůry, se považují za důlní díla.

(4) Podrobnosti o zřizování, provozu, zajištění a likvidaci zařízení pro zvláštní zásahy do zemské kůry stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 35
Stará důlní díla

(1) Starým důlním dílem se podle tohoto zákona rozumí důlní dílo v podzemí, které je opuštěno a jehož původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám.

(2) Ministerstvo životního prostředí České republiky zabezpečuje zjišťování starých důlních děl a vede jejich registr. Vedením registru může pověřit jinou právnickou osobu.

(3) Kdo zjistí staré důlní dílo nebo jeho účinky na povrch, oznámí to bezodkladně ministerstvu životního prostředí České republiky.

(4) Zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl a jejich následků, která ohrožují zákonem chráněný obecný zájem, zabezpečí v nezbytně nutném rozsahu ministerstvo životního prostředí České republiky. Ministerstvo životního prostředí České republiky vypořádá i případné škody na hmotném majetku[19]) způsobené při zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl.

(5) Ministerstvo životního prostředí České republiky podrobněji upraví obecně závazným právním předpisem zjišťování starých důlních děl a vedení jejich registru.

ČÁST DEVÁTÁ
DŮLNÍ ŠKODY A JEJICH NÁHRADA

§ 36
Důlní škody

(1) Za důlní škody se považují škody způsobené na hmotném majetku vyhledáváním a průzkumem ložisek, pokud se provádí důlními díly, dobýváním výhradních ložisek, zřizováním, zajišťováním a likvidací důlních děl a lomů, včetně jejich zařízení, odvalovým, výsypkovým a kalovým hospodářstvím organizací, úpravou a zušlechťováním nerostů, prováděnými v souvislosti s jejich dobýváním, jakož i škody způsobené zvláštními zásahy do zemské kůry.

(2) Za důlní škodu se považuje i ztráta povrchové a podzemní vody, podstatné snížení vydatnosti jejich zdrojů a zhoršení její jakosti, k němuž došlo v důsledku činností uvedených v odstavci 1.

(3) Za důlní škodu odpovídá organizace, jejíž činností byla škoda způsobena s výjimkou případů uvedených v § 37 odst. 7. Odpovědnosti za důlní škodu se organizace zprostí jen prokáže-li, že škoda byla způsobena okolností, jež nemá původ v činnosti uvedené v odstavci 1.

§ 37
Náhrada důlních škod

(1) Na vypořádání důlní škody se vztahují obecné předpisy o náhradě škody, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Organizace, která způsobila ztrátu vody, podstatné snížení vydatnosti jejího zdroje nebo zhoršení její jakosti, je povinna zajistit poškozenému náhradní zdroj nebo dodávku vody, popřípadě nahradit škodu úhradou nákladů spojených s jejím obstaráním, jestliže je poškozený účelně a hospodárně vynaložil sám, jinak o náhradě ztráty podzemní vody platí zvláštní předpisy.[20])

(3) Nahrazují se též prokázané náklady účelně vynaložené na preventivně zajišťovací opatření, která směřují k odvrácení nebo zmírnění následků hrozících vlivem činností uvedených v § 36. Za preventivní zajišťovací opatření se nepovažují opatření prováděná na stavbách a zařízeních podle podmínek stanovených stavebním povolením nebo zvláštními předpisy pro nově zřizovanou stavbu nebo zařízení z hlediska možných vlivů činností uvedených v § 36.

(4) V odůvodněných případech, zejména pokud je třeba v předstihu řešit bezpečnost a plynulost dopravy, přeložku veřejných dopravních cest, inženýrských sítí, telekomunikačních vedení a zařízení spojů, náhradní bytovou nebo účelovou výstavbu, je možno předem poskytnout plnění až do výše předpokládané škody s tím, že toto plnění se započítává na náhradu škody. Pokud by skutečná výše škody nedosáhla částky poskytnutého plnění, vzniklý přeplatek se vrací.

(5) Nelze-li stavbu nebo zařízení uvést do předešlého stavu proto, že leží v území stavební uzávěry, popřípadě na území, kde se budou i nadále dlouhodobě projevovat vlivy činností uvedených v § 36, je organizace povinna provést prozatímní zajištění objektu; současně se dohodne s vlastníkem objektu, zda se odškodnění provede v penězích nebo poskytnutím náhradního objektu a o výši odškodnění. Do náhrady škody se zahrne i movitý majetek, který se stává v důsledku poskytnutí náhradního objektu nepoužitelným.

(6) Účastníci se mohou dohodnout i na jiném způsobu náhrady důlních škod, pokud taková dohoda nebude odporovat ustanovením tohoto zákona nebo obecným předpisům o náhradě škody.

(7) Organizace neposkytne náhradu za poškození nebo zničení staveb a zařízení postavených v chráněném ložiskovém území nebo v dobývacím prostoru bez stavebního povolení, popřípadě bez dodržení podmínek stanovených ve stavebním povolení z hlediska ochrany proti možným vlivům činností uvedených v § 36.

ČÁST DESÁTÁ
SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 38
Bezpečnost provozu

Při hornické činnosti[9]) jsou organizace a orgány povinny zajišťovat bezpečnost provozu včetně havarijní prevence a plnění úkolů báňské záchranné služby, bezodkladně odstraňovat nebezpečné stavy ohrožující zákonem chráněný obecný zájem, zejména bezpečnost a ochranu zdraví při práci a učinit včas potřebná preventivní a zajišťovací opatření.[10])

§ 39
Důlně měřická a geologická dokumentace

(1) Při hornické činnosti je organizace povinna vést, včas doplňovat a uchovávat důlně měřickou a geologickou dokumentaci.[9])

(2) Organizace jsou oprávněny reprodukovat a rozmnožovat mapy, které potřebují k výkonu hornické činnosti.

(3) Podrobnosti o důlně měřické dokumentaci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem. Podrobnosti o geologické dokumentaci stanoví ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky a Českým báňským úřadem obecně závazným právním předpisem.

§ 40
Důlní vody

(1) Důlními vodami jsou všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do hlubinných nebo povrchových důlních prostorů bez ohledu na to, zda se tak stalo průsakem nebo gravitací z nadloží, podloží nebo boku nebo prostým vtékáním srážkové vody, a to až do jejich spojení s jinými stálými povrchovými nebo podzemními vodami.

(2) Organizace je při hornické činnosti[1]) oprávněna

a) bezúplatně užívat důlní vody pro vlastní potřebu,

b) bezúplatně užívat na základě povolení vodohospodářského orgánu důlní vodu jako náhradní zdroj pro potřebu těch, kteří byli poškozeni ztrátou vody vyvolanou činností organizace,

c) vypouštět důlní vodu, kterou nepotřebuje pro vlastní činnost, do povrchových, popřípadě do podzemních vod a odvádět ji, pokud je to třeba, i přes cizí pozemky způsobem a za podmínek stanovených vodohospodářským orgánem a orgánem hygienické služby.

(3) Při použití důlních vod podle odstavce 2 písm. a) a b) je organizace povinna pečovat o důlní vody a hospodárně je využívat. Použití důlních vod k jiným účelům upravují zvláštní předpisy.[21])

(4) K vypouštění jiných vod do důlních vod je třeba povolení vodohospodářského orgánu vydaného po dohodě s obvodním báňským úřadem.

§ 41
Vztah ke správnímu řádu

Obecné předpisy o správním řízení se nevztahují na řízení podle § 3 odst. 3, § 6, 13, 14, 14a, 14b, 14c a § 33 odst. 3.

§ 42

zrušen

ČÁST JEDENÁCTÁ
PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 43
Přechodná ustanovení

(1) Ložiska nevyhrazených nerostů, o nichž bylo rozhodnuto, že jsou vhodná k průmyslovému dobývání podle dosavadních předpisů, se považují ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona za ložiska nevyhrazených nerostů, o kterých se rozhodlo, že jsou vhodná pro potřeby a rozvoj národního hospodářství podle § 7.

(2) Státní organizace, které provádějí vyhledávání a průzkum výhradních ložisek, jakož i státní organizace, kterým byl stanoven dobývací prostor, jsou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona správci těchto výhradních ložisek podle § 9. V ostatních případech stanoví správce výhradního ložiska příslušný ústřední orgán, a to nejpozději do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(3) Chráněná území stanovená k zabezpečení ochrany výhradních ložisek a zvláštních zásahů do zemské kůry podle dosavadních předpisů jsou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona chráněnými ložiskovými územími podle § 16, popřípadě chráněnými územími podle § 34.

(4) Dobývací prostory stanovené podle dosavadních předpisů se posuzují jako dobývací prostory podle tohoto zákona a jako podklad územně plánovací dokumentace. V případech, kdy nebylo stanoveno chráněné území, se dobývací prostor stanovený podle dosavadních předpisů považuje též za chráněné ložiskové území podle tohoto zákona. Pokud rozsah dosavadního chráněného území nebo dosavadního dobývacího prostoru nezajišťuje dostatečnou ochranu ložiska, je správce, popřípadě trvalý uživatel výhradního ložiska, povinen do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona navrhnout chráněné ložiskové území.

(5) Zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl započaté před nabytím účinnosti tohoto zákona dokončí organizace, která tyto práce započala, pokud ústřední orgán příslušný podle § 35 nerozhodne jinak.

§ 43a

Přechodná ustanovení k úpravám účinným od nabytí účinnosti zákona České národní rady č. 541/1991 Sb.

(1) Ložiska nevyhrazených nerostů, o nichž bylo rozhodnuto příslušnými orgány státní správy, že jsou vhodná pro potřeby a rozvoj národního hospodářství podle dosavadních předpisů, se považují nadále za výhradní ložiska podle tohoto zákona.

(2) Rozhodnutí příslušných ústředních orgánů státní správy o stanovení dobývacího prostoru, vydaná podle dosavadních předpisů, se považují za rozhodnutí vydaná podle tohoto zákona. Lhůta

podle § 24 odst. 6 počíná plynout pro tyto dobývací prostory ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(3) Výpočty zásob výhradního ložiska schválené podle dosavadních předpisů před účinností tohoto zákona se považují za výpočty zásob schválené podle tohoto zákona.

(4) Povinnost organizací k placení úhrady podle § 32a odst. 1 vzniká pro organizace, kterým byly stanoveny dobývací prostory před účinností tohoto zákona, rokem nebytí účinnosti tohoto zákona.

(5) Úhrada z vydobytých vyhrazených nerostů podle § 32a odst. 2 poprvé vzniká pro organizace za vyhrazené nerosty vydobyté v roce 1993.

(6) U dolů a lomů, které v době nabytí účinnosti tohoto zákona jsou v provozu, musí organizace vytvořit rezervu na plný objem zajišťující činnosti podle § 31 odst. 5 do konce životnosti provozu, nejpozději však do 10 let od nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 44
Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. zákon č. 41/1957 Sb., o využití nerostného bohatství (horní zákon),
2. § 4 vládního nařízení č. 11/1958 Sb., o organizaci státní geologické služby, ve znění vládního nařízení č. 82/1967 Sb., kterým se Komise pro klasifikaci zásob ložisek nerostných surovin podřizuje vládě.

§ 44a

Zrušovací ustanovení účinná od nabytí účinnosti zákona České národní rady č. 541/1991 Sb.

1. Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 80/1988 Sb., o stanovení kondic, klasifikaci zásob výhradních ložisek a o posuzování, schvalování a státní expertíze jejich výpočtů.
2. Vyhláška České geologického úřadu č. 96/1988 Sb., o správě výhradních ložisek a o evidenci a odpisech jejich zásob.
3. § 15 a 16 vyhlášky České geologického úřadu č. 85/1988 Sb., o postupu při vyhledávání a průzkumu výhradního ložisek z hlediska ochrany a racionálního využití nerostného bohatství a o oznamování výskytu ložiska vyhrazeného nerostu. V názvu vyhlášky se vypouštějí slova „,jeho odměňování a o úhradě nákladů“.
4. Nařízení vlády České republiky č. 175/1991 Sb., o cenovém odvodu z cen vytěženého uhlí v České republice v souladu s účinností stanovenou v čl. II bodu 5 zákona České národní rady č. 541/1991 Sb.

§ 45
Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1988.

Zákon České národní rady č. 541/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), nabyl účinnosti dnem 20. prosince 1991.

Uhde v. r.

1) § 2 zákona ČNR č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona ČNR č. 542/1991 Sb.

2) Např. zákon 513/1991 Sb. , obchodní zákoník, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), zákon č. 111/1990 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

3) Zákon ČNR č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o českém geologickém úřadu, ve znění zákona ČNR č. 543/1991 Sb.

4) § 10 zákona ČNR č. 61/1988 Sb.
Vyhláška ČBÚ č. 104/1988 Sb., o racionálním využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem.

5) § 16 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

6) § 8, 12 a 21 zákona č. 50/1976 Sb.

7) § 117 až 121 zákona č. 50/1976 Sb.

8) Např. zákon ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 51/1964 Sb., o dráhách, vyhláška ministerstva dopravy a Ústředního báňského úřadu č. 28/1967 Sb., kterou se stanoví pravidla pro styk drah s hornickou činností, zákon č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), zákon č. 61/1977 Sb., o lesích, zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zákon ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

9) Zákon ČNR č. 61/1988 Sb.

10) § 32 zákona č. 50/1976 Sb.

11) § 58 vyhlášky federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj č. 85/1976 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení a stavebním řádu, ve znění vyhlášky č. 155/1980 Sb.

12) Zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, ve znění zákona č. 383/1990 Sb.
Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 148/1971 Sb., o ochraně hospodářského a služebního tajemství, ve znění nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č.420/1990 Sb.
Nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 419/1990 Sb., o základních skutečnostech tvořících předmět státního tajemství.

13) § 6 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.

14) § 108 až 116 zákona č. 50/1976 Sb.

15) Vyhláška Českého báňského úřadu č. 56/1982 Sb., kterou se určují obvody působnosti obvodních báňských úřadů.

16) § 2 odst. 1 písm. f) zákona ČNR č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí.

17) § 87 zákona č. 50/1976 Sb.

18) Vyhláška ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením.
Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 67/1987 Sb., o zajištění jaderné bezpečnosti při zacházení s radioaktivními odpady.

19) Obchodný zákoník.
Občanský zákoník.

20) § 29 zákona č. 138/1973 Sb.

21) § 7 zákona č. 138/1973 Sb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.